

تبعات فرهنگی پایگاه‌های نظامی دائمی آمریکا در افغانستان

رواج غرب‌گرایی، ابتذال فرهنگی، به حاشیه رفتن زبان "دري" و "پشتو" و از بین رفتن سنت‌ها و هنجارهای افغانی از جمله تبعات فرهنگی پایگاه‌های نظامی دائمی آمریکا در افغانستان خواهند بود.

رواج غرب‌گرایی، ابتذال فرهنگی، به حاشیه رفتن زبان "دري" و "پشتو" و از بین رفتن سنت‌ها و هنجارهای افغانی از جمله تبعات فرهنگی پایگاه‌های نظامی دائمی آمریکا در افغانستان خواهند بود.

به گزارش فارس، افغانستان کشوری است اسلامی با تاریخ و فرهنگی کهن که مردمان این سرزمین سخت به فرهنگ و اعتقادات کشور خود پایبند هستند.

بسیاری از آداب و رسوم این سرزمین که برگرفته از آموزه‌های دینی است نسل به نسل و سینه به سینه به نسل امروزی رسیده است. نسلی که اکنون درگیری جنگی خانمانسوز شده اند و هر روز شاهد قربانی شدن بستگان یا هموطنان خود هستند.

راهکار غرب برای پایان دادن به این جنگ و بحران نه تنها به نتیجه ای نرسیده است، بلکه تبعات زیادی را بر افغان‌ها گذارده است که تبعات فرهنگی از نمونه‌های بارز و آشکار آن است.

مقایسه امروز کابل، پایتخت این کشور، "هرات" شهر "خواجه عبدالله انصاری" یا "بلخ" زادگاه مولوی با ده سال پیش، نتایجی شگفت‌آور می‌دهند.

شاید در گام نخست بازسازی صورت گرفته به چشم آید، اما با کمی تعمق، تغییر فرهنگ این مردم که شاید برای خود آنان نامحسوس باشد، بسیار محسوس و قابل تأمل است.

به کار بردن فراوان لغات بیگانه در زبان "دري" یا "پشتو"، تغییر سنت‌ها و پوشش ظاهری از جنبه‌های قابل ملاحظه این تغییرات هستند.

هرچند برخی از این تغییرات پسندیده و نکو هستند اما بسیاری از آنها متفاوت با آداب و فرهنگ افغان‌ها هستند و ناخواسته دچار آن شده اند.

بخش از این تغییرات فرهنگی ناشی از حضور 150 هزار نظامی خارجی با فرهنگی متفاوت از فرهنگ افغان‌ها است.

هزاران جوان افغان در کنار این نیروها مشغول به کار شده اند و ده‌ها هزار دیگر به طور غیرمستقیم با آنان در ارتباط هستند، بنابراین خواه ناخواه تغییرات عمده ای در آنان رونما شده است.

انتظار بر این بود که پس از شکست طالبان و توانمند شدن نظامیان و دولتمردان افغان، نظامیان خارجی افغانستان را ترك کنند اما اکنون سخن دیگری مطرح است و آن تأسیس پایگاه‌های دائمی آمریکا در خاک افغانستان است.

پایگاه‌هایی که گفته می‌شود در چندین نقطه افغانستان و برای سالیان درازی تأسیس می‌شوند.

استقرار دراز مدت نظامیان خارجی در مناطق مختلف افغانستان، نگرانی‌هایی را برانگیخته که از جمله آنها، تبعات فرهنگی حضور درازمدت نظامیان آمریکایی در افغانستان است.

"رهنورد زریاب" کارشناس مسائل فرهنگی افغانستان، حضور دائمی نیروهای خارجی در افغانستان را سرآغاز نابودی فرهنگ، سنت، زبان و رسومات مذهبی افغان‌ها دانست.

وی اظهار داشت: در صورتی که حضور دراز مدت نیروهای خارجی بویژه آمریکایی‌ها در افغانستان تثبیت شود، تا ده سال دیگر شیوه زندگی مردم افغانستان بکلی دگرگون خواهد شد.

این صاحب نظر افغان با اشاره به این که نگرانی عمده ابتذال فرهنگی در افغانستان است نه تهاجم فرهنگی، گفت: فرهنگی که باعث رشد غرب در عرصه‌های اقتصادی، فرهنگی و علمی شده، وارد افغانستان نخواهد شد، بلکه مبتذل‌ترین فرهنگی که حتی کشورهای غربی نیز در پی نابودی آن هستند، نسل جدید افغانستان را هدف قرار خواهد داد.

نویسنده افغان افزود: در حال حاضر شیوه زندگی نسل جدید این کشور تحت تأثیر آداب و رسوم نیروهای غربی قرار گرفته و به عنوان مثال زبان انگلیسی به عنوان زبان اول افغانستان در ادارات دولتی و موسسات خارجی رواج یافته است.

زریاب خاطر نشان کرد: در هر کوچه و پس کوچه افغانستان کلاس‌های آموزشی زبان انگلیسی براه افتاده اند که مملو از دانش آموز هستند و شاید در کل افغانستان بیش از هزاران کلاس آموزش زبان انگلیسی وجود داشته باشد که به طور جدی قابل تأمل است.

زریاب که نزدیک به نیم قرن فعالیت ادبی کرده است، افزود: در حال حاضر افغان‌ها در هیچ مؤسسه ای استخدام نمی‌شوند مرگ این که زبان انگلیسی را بخوبی صحبت کنند، تابلوها به زبان انگلیسی نوشته می‌شوند و زمانی که در شهرهای افغانستان گشت و گذار می‌کنیم به نظر می‌رسد که در یک کشور خارجی و انگلیسی زبان هستیم.

رمان‌نویس برجسته افغان با انتقاد از دولت افغانستان در رواج فرهنگ غربی گفت: دولتمردان افغانستان به جای واژه‌های دری، واژه‌های انگلیسی بکار می‌برند و حتی شنیده می‌شود که آنان در نشست‌های خود به زبان انگلیسی صحبت می‌کنند.

این کارشناس افغان اظهار داشت: تغییری که در افغانستان احساس می‌شود ترویج یک زبان شکسته و نادرست انگلیسی در میان مردم بویژه جوانان است نه زبان درست و اصیل انگلیسی.

وی افزود: با حضور دائمی نیروهای آمریکایی در افغانستان، بخشی از فرهنگ مبتذل آمریکایی گسترش خواهد یافت که امروز نتایج آن فرهنگ در دیگر کشورها، مبتلا شدن هزاران انسان به بیماری "ایدز" است.

زریاب تصریح کرد که در آمریکا دانشمندان، نویسندگان، زبان‌شناسان، روان‌شناسان و فرهنگیان بزرگی وجود دارد، اما این نوع فرهنگ‌ها در افغانستان رواج نخواهد یافت بلکه فقط فرهنگ مبتذل رواج خواهد یافت.

نویسنده افغان خاطر نشان کرد: در حال حاضر که پایگاه‌های نظامی آمریکا ایجاد نشده است، سنت‌ها و هنجارهای افغانی از این کشور رخت برپسته است و جوانان لباس‌های آمریکایی به تن می‌کنند.

زریاب معتقد است که آمریکایی‌ها در هر کجای جهان که پایگاه نظامی تأسیس کرده اند، دیگر از آن کشور خارج نشده اند.

وی کشورهای ژاپن، فیلیپین، عربستان سعودی و آلمان را به عنوان نمونه یاد کرد و گفت: آمریکا در این کشورها پایگاه دائمی ایجاد کرده است اما با وجود امنیت حاکم بر این کشورها، هرگز حاضر نیست از آنها خارج شود.

زریاب افزود: نخست وزیر ژاپن در برنامه‌های انتخاباتی خود به مردم این کشور وعده داده بود که در صورت پیروزی در انتخابات، پایگاه‌های آمریکا را از خاک ژاپن جمع خواهد کرد، اما پس از پیروزی در انتخابات، نتوانست آمریکایی‌ها را از ژاپن اخراج کند و به همین دلیل استعفا داد.

نگرانی کارشناسان فرهنگی افغان در کنار کارشناسان سیاسی و امنیتی این کشور از عواقب این پایگاه‌ها، با گذشت زمان رو به افزایش است و عدم توجه به این نگرانی‌ها، ممکن است عواقب ناگواری را در پی داشته باشد.

سابقه تاریخی افغانستان نشان می‌دهد، در صورتی که دین، مذهب، فرهنگ و رسومات این کشور با هجوم بیگانگان در معرض خطر قرار گیرد، با آن مقابله خواهند کرد که قیام افغان‌ها در مقابل تهاجم انگلیسی‌ها و ارتش سرخ نمونه بارزی از بیگانه ستیزی افغان‌ها است و دولتمردان افغان پیش از امضای هر گونه قراردادی به نگرانی جامعه مدنی و کارشناسان این کشور توجه کنند.